

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 5 maart 2024
Zaaknummer Z/24/465606 /ADV/24/1198776
Onderwerp Spreidingswet, opvang en huisvesting vluchtelingen
Portefeuillehouder A. van Orden

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Op 1 februari jl. is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen in werking getreden. We noemen dit ook wel de spreidingswet (hierna zo genoemd). Het college informeert u met deze raadsinformatiebrief over deze wet en de stand van zaken op het terrein van de opvang en huisvesting van vluchtelingen.

Kernboodschap

Door oorlog, honger of onderdrukking zijn veel mensen op de vlucht en zoeken opvang in veilige landen. Dit heeft een effect op de asielketen en de opvang en huisvesting van vluchtelingen. De spreidingswet moet zorgen voor voldoende opvangplekken én een eerlijke verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. De gemeente wil vluchtelingen op een menselijke manier opvangen en draagt op verschillende wijzen haar steentje hieraan bij.

Context

- ☒ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Alle gemeenten hebben een taak om vluchtelingen en statushouders op te vangen. De inwerkingtreding van de spreidingswet is een manier om asielzoekers op een eerlijk verdeelde manier over de gemeenten te spreiden. Gemeenten bespreken op regionaal en provinciaal niveau op welke wijze zij invulling geven aan de verschillende opgaven voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen. Het is mogelijk om in overleg regionaal taakstellingen onderling uit te wisselen, mits uiteindelijk voldaan wordt aan de totale provinciale opgave.

Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Per 1 februari jl. is de wet in werking getreden. Het Rijk heeft vastgesteld dat zij voor de komende twee jaar 96.000 opvangplekken nodig heeft. Deze plekken worden over de gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal en sociaaleconomische score van een gemeente. De aantallen per gemeente in de provincie Gelderland worden opgeteld en zo ontstaat de provinciale opvangopgave.

De gemeenten bespreken op de provinciale regietafels (PRT's) de manier waarop zij de opgaven willen invullen. Het is mogelijk om de opgaven op het terrein van opvang en huisvesting van statushouders, ontheemden uit Oekraïne en asielzoekers met elkaar uit te wisselen, waarbij aan de totale provinciale opgave voldaan moet worden. In het najaar wordt duidelijk op welke wijze de gemeenten, en daarmee de provincie Gelderland, aan de opgaven voldoet. Voor 1 november 2024 levert de commissaris van de Koning een plan aan de staatsecretaris over de manier waarop de provincie aan haar taakstelling gaat voldoen. Als het de gemeenten niet lukt om de gemeenschappelijke provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris gemeenten aanwijzen om asielzoekers op te vangen waardoor aan de opgave wordt voldaan.

Knelpunten in de opvang en huisvesting

Het wordt (steeds) moeilijker om aan alle opgaven te voldoen. Voor de huisvesting van statushouders geldt dat er een grote mismatch is tussen de beschikbare sociale huurwoningen en de te huisvesten statushouders. Aan de gemeente worden nu vooral alleenstaanden of grote gezinnen (meer dan 7 personen) gekoppeld. Dit stelt de gemeente en de woningcorporaties voor de opgave om voor de statushouders passende huisvesting aan te bieden. Passend bij de levensfase, gezinssituatie en de leefsituatie van de statushouders. Daarbij speelt dat de draagkracht en de draaglast van wijken door de huisvesting van statushouders onder druk kan komen.

Voor de opvang van de Oekraïners geldt dat er steeds opties voor opvang en huisvesting onderzocht worden. De gemeente zoekt in verband met efficiëntie en aansturing grote(re) locaties. Onduidelijk is wat de toekomstige status en positie van de Oekraïners wordt. De beschermingsmaatregel is verlengd tot maart 2025 en heeft een werkingskracht tot maart 2026. Bij de opvang en de huisvesting speelt ook de druk op onderwijs- en gezondheidsvoorzieningen.

Taakstelling gemeente Zevenaar

Voor de gemeente Zevenaar geldt op dit moment de volgende taakstellingsopgave.

	Stand 31-12-2023	Taakstelling 2024	Realisatie 2024	Verschil	Taakstelling 2025
<i>Asiel</i>	105	161	105	-56	238
<i>Statushouders</i>	17 ¹	48 (1 ^e halfjaar)	9	-56	
<i>Oekraïne</i>		240	195	-45	

Onderstaand een weergave van de wijze waarop invulling wordt geven aan de verschillende opgaven.

Nareizigers in hotel Zevenaar

Het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) heeft aangegeven de opvang aan de Hunneveldweg met drie jaar te willen verlengen en uit te breiden met 50 opvangplekken. Het college wil hieraan meewerken. Het geeft de mogelijkheid om een deel van de opgave van de spreidingswet in te vullen. Aan de Hunneveldweg worden nareizigers opgevangen. Na een aantal checks, onder andere bij de Immigratie- en

¹ Stand per eind november 2023

Naturalisatiedienst (IND), worden zij herenigd met het gezinslid dat in Nederland al een verblijfsstatus heeft gekregen. Het COA ondersteunt en begeleidt de nareizigers tijdens hun verblijf.

Huisvesting statushouders

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders is in de tweede helft van 2023 door het Rijk naar beneden bijgesteld. Ondanks deze bijstelling is het een grote opgave om aan de taakstelling te voldoen. Dit heeft te maken met de mismatch tussen de beschikbare woningen, voornamelijk eengezinswoningen, en de aan de gemeente gekoppelde statushouders bestaande uit alleenstaanden of grote gezinnen. Dit heeft ertoe geleid dat het college besloten heeft om in te tekenen op de huisvesting van de zogenoemde hervestigers. Dit zijn mensen die nu worden opgevangen in vluchtelingenkampen en niet in staat zijn om daar een zelfstandig bestaan op te bouwen. Het betreft gezinnen van maximaal 6 personen en zij zijn beter te huisvesten in Zevenaar. De opvang van deze gezinnen vraagt om een intensieve begeleiding door de partners van de gemeente. In samenwerking met Vluchtelingenwerk wordt een community sponsorship ontwikkeld waarin vrijwilligers de eerste opvang en begeleiding verzorgen.

Het college onderzoekt ook de mogelijkheden tot deelwonen: het delen van een woning door maximaal 3 alleenstaande statushouder of jonge starters. Deze manier van wonen kan passend zijn bij de levensfase en leefsituatie van statushouders.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Op dit moment worden circa 220 mensen uit Oekraïne in Zevenaar opgevangen. Zo'n 190 mensen wonen op opvanglocaties van de gemeente, 30 mensen wonen bij particulieren. Er kloppen nog steeds mensen uit Oekraïne in de gemeente Zevenaar aan voor opvang. Landelijk, en ook in Zevenaar, zijn de opvanglocaties vrijwel volledig bezet. Dit betekent dat er een voortdurende vraag naar opvang van Oekraïners is. De contracten van twee opvanglocaties lopen medio 2024 af en 1 opvanglocatie wordt in de zomer van 2024 gesloopt. We onderzoeken daarom de mogelijkheden bestaande locaties te verlengen, uit te breiden en nieuwe locaties te openen, zoals Huize Mathena.

We ondersteunen de Oekraïners naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dit betekent dat het overgrote deel van de mensen werkt, zijn eigen huishouden voert, taallessen volgt en dat de kinderen naar school gaan. Zij wonen met meerdere, soms hen onbekende, mensen in een chalet en delen het sanitair en slaapkamer. Het Rijk heeft het voornemen om de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) per april 2024 aan te passen. Hierdoor wordt het mogelijk een eigen bijdrage aan Oekraïners te vragen voor de opvang.

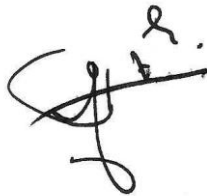
Communicatie en vervolgproces

Zodra er ontwikkelingen zijn die van belang zijn voor de opvang van vluchtelingen wordt u daarover geïnformeerd. Daarnaast vindt u algemene informatie op www.zevenaar.nl/hulp-voor-oekraïne. Hierop staat ook hoe inwoners kunnen helpen. Overige communicatie vindt plaats via de andere gemeentelijke kanalen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Danielle Jansen', written in a cursive style.

Danielle Jansen
secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lucien van Riswijk', written in a cursive style.

Lucien van Riswijk
burgemeester